

PUNT ZARADI TRSTA V ITALIJANSKIH MESTIH

Minister Eden je baje povedal laškemu ambasadorju, da stoji Velika Britanija za anglo-ameriško-francosko deklaracijo glede vrnitve Trsta Italiji.

TRST. — V ponedeljek je zopet tisoče mladeničev in mladenk demonstriralo v Trstu, Rimu in Milanu, zahtevajoč, da se vrne Trst in Svobodno ozemlje Italiji — Angleški zunanji minister Eden je izjavil, da pripada ta mladina večinoma italijanski neofašistični stranki.

V Trstu je tisoče dijakov izostalo od pouka, da so se mogli udeležiti demonstracij. K šolskemu pouku so prišli samo jugoslovanski dijaki in otroci.

Italijanski demonstranti so zopet nastopili na Piazza Unita, kjer so bile pretekli četrtek velike demonstracije, pri katerih je bilo ranjenih kakih 160 ljudi, polovica teh policistov. V ponedeljek je bila policija na trgih v avtomobilih, toda demonstranti so se kmalu razšli.

V Rimu je kakih 10.000 dijakov blokiralo promet ter pisalo

po stenah hiš proitalijanska in protijugoslov. gesla. V izgrelih je bilo ranjenih deset dijakov in sedem policistov, nakar so gasilci razgnali demonstrante s curki mrzle vode.

V Milanu se je 3.000 demonstrantov zbralo pred angleškim konzulatom, odkoder pa so bili kmalu pregnani.

Italijanske politične stranke, ki se sicer v ničemer ne strinjajo druga z drugo, so enodušne v zahtevi po vrnitvi Trsta Italiji.

LONDON. — V ponedeljek je italijanski ambasador Manilio Brosio razpravljal z angleškim zunanjim ministrom Edenom o izgrelih v Trstu. Minister je baje dejal italijanskemu diplomatu, da Velika Britanija stoji za anglo-ameriško-francosko deklaracijo, da se vrne Trst Italiji.

Slovenska pisarna
6116 Glass Ave., Cleveland, O.
Telefon: EX 1-9717

MOHORJEE KNJIGE (1952) imamo spet na zalogi. Cena \$2 za tri knjige. — Prav tako je še nekaj izvodov argentinskega koledarja za leto 1952 (\$3).

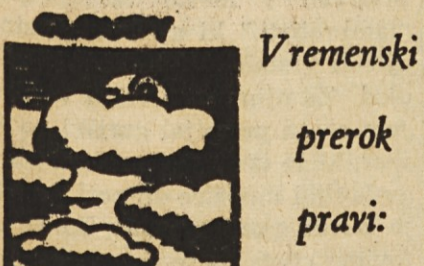
SEJA LIGE bo v ponedeljek zvečer ob pol 8. Vsi člani in prijatelji so vlnudno vabljeni. — Matt F. Intihar, predsednik.

SLOVENSKA ŠOLA (sobotna). V smislu razgovora pri zadnjem sestanku staršev opozorimo, da imajo otroci domačo nalogo. Višji oddelek: "Zorenje" str. 10: Lesena skleda. Nižji oddelek: "Setev," črki in u. Pet besed z začetnico i in pet z začetnico u. — Prosimo starše, da otroke na to opozorijo in jim pomorejo.

Češki diplomat prosi za preklic izobčenja iz katol. Cerkve

RIM. — Vatikanski radio je naznanil, da je neki češki diplomat zapustil svoje mesto v Jeruzalemu ter prosil vaticanke cerkvene oblasti, naj preklicajo njegovo izobčenje iz Cerkve.

Ta diplomat je Franc Necak, bivši češkoslovaški generalni konzul v Jeruzalemu. Sporočil je, da je vstopil leta 1949 prisiljen v komunistično stranko.

Vremenski prerok pravi:

Važni dnevi svetovne zgodovine

Dne 26. marca 1875 je bil rojen Robert Frost, ameriški pesnik, ki je bil trikrat nagrajen s Pulitzerjevo nagrado.

NOVI GROBOVI

Marija Gliha
St. Clair Ave., kjer je bil 20 let. Zapušča ženo Jennie, roj. Legan, in dva sinova, Franka Jr. in Mirka. Zapušča tudi 2 leti, je umrla v bolnišnici ob 10:25 včeraj dopoldne. Rajna je bila stara 74 let, doma iz Visevec, fara Hinje na Dolenskem. V Ameriko je dospela pred 55 leti. Zapušča tri sinove: Frank, Jr., John in Louis, ter hčer Mrs. Mary Kopina, 17 vnukov in vnučkin ter 10 pravnukov. V Kansas City pa zapušča sestrono Jennie Petrina. Njeno truplo bo počivalo na mrtvaškem odru v hiši sina Franka na 7720 Issler Ct. Pogreb se bo vršil v petek, 28. mar. v cerkev sv. Lovrenca ob 9. uri pod vodstvom A. Grdina in Sinovi. Truplo bo položeno v družinsko grobnico na Calvary pokopališče.

Frank Rutar
V Glenville bolnišnici je preminul Frank Rutar, stanujoč na 252 E. 330 St., Willowick, kamor se je preselil od 1264 E. 169th St. pred 10 meseci. Tukaj zapušča soprogo Frances roj. Laurich, sina James, hčer Betty Ann, tri brate Andrew, Joseph in John, ter sestro Mrs. Agnes Ward in več sorodnikov. Zaposlen je bil pri NYC železnici več kot 26 let ter je spadal k Local 544 Intl. Machinists Union. Bil je član dr. sv. Jožefa št. 169 KSKJ. Pogreb se vrši v soboto jutraj ob 8:45 iz Jos. Zele in Sinovi pogrebnega zavoda na 458 E. 152 St. v cerkev Marije Vnebovzete ob 9:30 in nato na Calvary pokopališče. Truplo bo položeno na mrtvaški oder v četrtek popoldne ob 1. uri.

Joseph Siedlecza
Po 9 mesecev trajajoči boleznini je preminul na svojem domu na 14914 Sylvia Ave. Joseph Siedlecza (Sedlock). Tukaj zapušča soprogo Marie roj. Bucklad, 2 sina Pvt. John in Pvt. Alfred, oba pri vojaki, 5 hčera, Frances, Mrs. Nellie Janc, Mrs. Helen Krstolic, Mrs. Mildred Yanchar, Mrs. Dorothy Richards, več vnukov, brata Michaela in sestro Mrs. Katherine Bober. Pogreb se vrši v petek jutraj ob 8:45 iz Jos. Zele in Sinovi pogrebnega zavoda na 458 E. 152 St., ter v cerkev sv. Jeronima ob 9:30, nato pa na Calvary pokopališče. Zaposlen je bil pri NYC železnici 22 let.

Arthur W. Fernkon
Bolna samo par dni je preminul v mestni bolnišnici znani Arthur W. Fernkon, stanujoč na 470 E. 152 St., kjer je dolgo vrsto let vodil prodajno raznih muzikalni hištrumentov. Bil je posebno poznan kot izvrsten popravljalec violin, katere je tudi ročno izdeloval. Poleg tega je tudi učil igranje. Tukaj zapušča soprogo Elsie, sina Ira, vnuke in več sorodnikov. Zaposlen je bil v General Electric 30 let. Pogreb se vrši v petek popoldne ob 1:30 iz Jos. Zele in Sinovi pogrebnega zavoda na 458 E. 152 St. in nato na Highland Park pokopališče. Bil je pri vojaki v prvi svetovni vojni.

Frank Longar
Danes jutraj ob pol štirih je umrl po dolgi bolezni na svojem domu, 1207 Addison Rd., Frank Longar. Rojen je bil v Žužemberku, odkoder je prišel v to deželo leta 1921. Bil je popravljalec čevljev ter je imel svojo delavnico na 6630

St. Clair Ave., kjer je bil 20 let. Zapušča ženo Jennie, roj. Legan, in dva sinova, Franka Jr. in Mirka. Zapušča tudi 2 leti, je umrla v bolnišnici ob 10:25 včeraj dopoldne. Rajna je bila stara 74 let, doma iz Visevec, fara Hinje na Dolenskem. V Ameriko je dospela pred 55 leti. Zapušča tri sinove: Frank, Jr., John in Louis, ter hčer Mrs. Mary Kopina, 17 vnukov in vnučkin ter 10 pravnukov. V Kansas City pa zapušča sestrono Jennie Petrina. Njeno truplo bo počivalo na mrtvaškem odru v hiši sina Franka na 7720 Issler Ct. Pogreb se bo vršil v petek, 28. mar. v cerkev sv. Lovrenca ob 9. uri pod vodstvom A. Grdina in Sinovi. Truplo bo položeno v družinsko grobnico na Calvary pokopališče.

Elizabeth Croson
Po dvomesečni bolezni je umrla na svojem domu na 18519 Shawnee Ave. Elizabeth Croson. Pred dvema mesecema je prišla iz Alabame zaradi svojega zdravja. Bila je stara 74 let in doma iz Nemčije, odkoder je prišla pred 72 leti. Zapušča moža Walterja, 4 sinove, Stanley, Fred, Henry in Chester, 3 hčere, Agnes Masek, Theresa Dunn in Gertrude Hubble in 6 vnukov. Dalje zapušča dva brata, George in Joseph Tomalewski. Pogreb bo oskrbel Grdinov pogrebni zavod na 17002 Lake Shore Blvd. Pogrebno opravilo bo v petek jutraj v cerkvi Marije Pomočnice na Neff Rd., kosekana bo na Kalyarii. Čas še ni bil določen ter bo naznanjen jutri.

Eisenhowerjev sel je podal rožnato sliko o položaju v Evropi

Denar, ki je bil izdan za ustanovitev evropske obrambe, je bil dobro investiran.
WASHINGTON. — Iz Evrope je dospel general Alfred M. Gruenther, ki je desna roka gen. Eisenhowerja in ki je povedal senatnemu odboru, da evropski narodi ustvarjajo sedaj resnično obrambno moč. — General je naslikal rožnato sliko ter izjavil, da smo dobili v evropski obrambi polno vrednost naših investicij.

Gruenther, ki je načelnik generalnega štaba gen. Eisenhowerja, je prišel, da bi izplovil \$5,900,000,000 za NATO ali evropsko obrambo od vsote \$7,900,000,000, ki je bila dodeljena za projekte v inozemstvu.

Sicer pa niso ne senatorji ne časniki dobili od generala nobenega migljaja, kdaj se misli gen. Eisenhower vrniti v Zdr. države, da bi aktivno posegel v predsedniško kampanjo.

Teroristi so ubili 15 ljudi v Malaji

SINGAPORE, Malaja. — Dne 25. marca so komunistični teroristi ubili 15 policistov ter ranili deset nadaljnjih v treh posameznih napadih. Na neki plantaži v Tanjong Malimu so teroristi ubili dvanajst oseb in tri ranili. Trije nadaljnji pa so bili ubiti iz drugih zased.

Plaz v Indoneziji je ubil 28 ljudi

JAKARTA, Indonezija. — V zapadni Javi je velik plaz ubil 28 ljudi, nevarno ranjenih pa je bilo nadaljnjih 24 oseb.

RDEČI OBRAZ RDEČE "SVOBODE"

NEW YORK. — Tukaj izhaja židovski komunistični list "Die Freiheit" (Svoboda), ki ga je v soboto nekdo strahovito potegnil. Listu je namreč poslal v objavo pesem "Sovražnik," katero je list tudi objavil, misleč, da je bila napisana na račun zapadnega "sovražnika." Toda kdo naj popiše zadrego listovih urednikov in čitateljev, ko so po izdaji lista ugotovili, da prve črke vrstic te "pesmi" tvorijo stavek: Stalin — morilec! . . .

Uredništvo lista "The New York Times" je tozadevno povprašalo pri uredništvu gori omenjenega židovskega komunističnega lista ter dobilo odgovor, da je avtor pesmi, ki jo je podpisal neki David Viler, neznan in da je pesem pripela po pošti. — Omenjena pesem se v prostem prevodu glasi: —

Satansko se reži sovražnik —
Trdosrčnost njemu je "krepost".
Ambicija ga sili do moritve;
Ljubezben pa mu tuja je lastnost.
Janus (Janus) — dvočlani hipokrit, —
Ne drži besede dane!
Mami ljudstva z besedo zlatousto. . .
O, tič vam je, —peklenko seme!
Resnice ni v njegovem besednjaku
In ne poštene vne! . . .
Lažnik roti se, da mu je samo za mir,
Edino in samo za mir! . . .
Cinično pa sklepa: Potegnem vas, če ni ludir!

(Janus ali Janus je antično božanstvo z dverna glavama. — Začetnice vrstic, brane od zgoraj nizdol, povedo: — Stalin — morilec) . . .

PREDNOST INOZEMCEV PRED AMERIKANCI V Z. D.

Vlada izda več za strokovno, tehnično in znanstveno vežbanje inozemcev kakor za isto vežbanje domačih ljudi. Za 13,170 inozemskih ukaželjencev je izdala vlada lansko leto 28 milijonov dolarjev.

WASHINGTON. — Amerika izda več denarja za strokovno izobrazbo inozemskih tujcev kakor za domače dijake v Združenih državah.

Iz rekordov za fiskalno leto 1951 je razvidno, da je bilo privedenih semkaj 13,170 inozemcev, kar je stalo Združene države \$28,000,000.

V istem času pa je vlada Združenih držav izdala nekaj milijonov manj za strokovno izobrazbo svojih lastnih 3,500,000 dečkov, deklic in odraslih ljudi, ki si žele pridobiti isto strokovno znanje.

In, kakor pravijo nekateri kongresniki, se to prizadevanje nadaljuje. Dočim so bila denarna sredstva za strokovno izobrazbo domačih ljudi za l. 1952 okrnjena, so bila sredstva za izobrazbo naših prijateljev v inozemstvu zvišana. . .

Zakonodajalci, ki si prizadevajo, da bi vlada dovolila več sredstev za izobraževanje domačih ljudi, nimajo nič proti importiranju tujih dijakov, voditeljev in učenjakov v Zdr. države, da bi se tukaj seznanili z ameriški produktivnimi metodami ter si pridobili tehnično znanje, se pritožujejo, ker vlada zanemarljivo svoje lastne dijake. Ti zakonodajalci so mnenja, da vlada pomaga komaj 50 odstotkom onih domačih ljudi, ki so potrebni take izobrazbe. Na podlagi postavke, da je povečana proizvodnja najboljši odgovor inozemskm agresorjem, je potrebno, pravijo, da se izobraženi ameriška mladina v tehničnem znanju, ako hočemo vzdržati svoj korak pri svetovnem vodstvu.

Ti ljudje pudarjajo, da Sovjetija in njeni sateliti naglo širijo te vrste izobrazbo. Vsota 28 milijonov dolarjev, ki jo je izdala naša vlada v fiskalnem letu za vežbanje inozemcev, pa ne vključuje onih izdatkov, ki so združeni s stroški pošiljanja ameriških strokovnjakov-učiteljev v druge dežele, — kakor tudi ne stroškov za izvežbanje ameriškega osebja za službo v inozemstvu. Prav tako niso vključeni stroški materiala, ki je potreben pri pouku in vežbanju tujcemcev.

Neodvisna Libija

LIBIJA, bivša italijanska kolonija je postala nedavno svobodna in neodvisna zvezna država. Libija sestoji namreč iz treh edinic: Tripolitanije, Cirenajke in Fecana. Prvi libijski kralj je Idris el Senusi, ki je bil za časa vojne zvest angleški zaveznik in kateremu je prav zaradi tega angleška vlada obljubila kraljevski naslov svobodne libijske države.

Libija je priznala kralja Farouka za kralja Egipta in Sudana, s čemer je hotela dokazati vemu svetu, da je v svoji zunanji politiki popolnoma neodvisna, čeprav je prišla do svobode in neodvisnosti kot angleška zavezništva. Poleg tega pa je libijska vlada oznanila, da bo v začetku svoje zunanjo politiko naslonila na Turčijo, s katero jo vežejo stare vezi političnega prijateljstva in kulturnega izročila.

Mrs. X ne mara biti Mrs. X

MILWAUKEE, Wis. — Tukaj prosi za ločitev zakona neka Mrs. X, ki želi, da bi ji sodišče dovolilo, da se poslužuje svojega dekliškega imena, ko bo ločena od svojega moža Jerryja X.

Vozimo počasi posebno pred šolami. Otroci so tam. Sma-trajmo da je vsak otrok naš. Pazimo in vozimo previdno.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Štrajk telefonskega osebja—
Uslužbenci Ohio Bell Telephone družbe so odglasovali, da bodo zastavkali, če jim družba znatno ne izboljša njihovih mezd in plač.

Vlom pri uredniku Pressa—
Včeraj so prijeli nekega vlomilca, ki je priznal, da je vlomil v dom Louis B. Seltzer-ja, urednika dnevnika "Press". — Mr. in Mrs. Seltzer ob času vloma ni bilo doma, ker se nahajata v Floridi. Vlomilec je bil aretiran, ko je hotel zastaviti zlatnino, ki jo je ukradel pri Seltzerju, ki ima svoj dom na 17825 Lake Ave. Vlomilec je bil tudi oblečen v Seltzerjevo obleko.

Kokošja večerja—
Dom zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave. priredi v soboto 29. marca za svoje člane "kokošjo večerjo."

Sestanek—
V četrtek 27. marca ob pol 8. uri zvečer bo v St. Clair Recreation Center, 6250 St. Clair Ave., sestanek članstva Norwood Community Council.

V gozdu izgubljeni otroci najdeni; le eden je ostal živ

Našli so jih v gozdni kolibi po dolgotrajnem iskanju, pri katerem je bilo udeleženih stotine ljudi.

OCONTON, Wis. — Trije otroci, ki so bili pogrešani že od sobote v zameženem gozdu, so bili najdeni v terek v neki gozdni kolibi. Eden izmed otrok je bil še živ ter prepeljan v bolnišnico, kjer bo okreval, ostala dva sta bila mrtva.

Otroke je iskalo stotine ljudi, ki so imeli malo upanja, da jih najdejo žive, ker je bilo mraza 10 stopinj nad ničlo. Kako so zašli otroci v gozd, poročilo ne pove.

Letalska nesreča v Afriki

DAKAR, Francoska Zapadna Afrika. — Tukaj je bilo 16 oseb ubitih, tri pa ranjene, ko je neko francosko potniško letalo strmoglavilo na zemljo ter se vnelo.

Znižanje življenjskih cen v Franciji

PARIZ. — Francoska vlada je naznanila, da bodo cene življenjskih potrebščin od 10 do 15% nižje.

NAJNOVEJŠE VESTI

WASHINGTON. — Načelnik generalnega štaba gen. Eisenhowerja, general Alfred M. Gruenther je izjavil, da je nevarnost sovjetskega napada danes manjša kot je bila pred letom, dni in da je zdaj mogoče preprečiti vojno.

WASHINGTON. — John Foster Dulles je včeraj resigniral kot svetovalec državnega tajnika, kjer hoče imeti proste roke v bodočih predsedniških volitvah.

LONDON. — Oxford univerza bo počastila ameriškega državnega tajnika Achesona s častnim naslovom doktorja civilnega prava.

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th 1948 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd 1879.

83 No. 60 Wed., Mar. 26, 1952

Sprememba v odnosu do Tita?

Zadnje čase se pojavljajo glasovi, da so zahodni zavezniki vzeli v ponovni pretres svoje razmerje do Tita in njegove komunistične jugoslovanske vlade. Zdi se, da Washington, London in Pariz nimajo v načrtu kakih posebnih zahtev do Tita v pogledu njegove notranje politike, to se pravi, da bi zahtevali od njega, naj da jugoslovanskim narodom več svobode, naj vzpostavi svobodo tiska, vere itd. Ne, kaj takega zavezniki za sedaj ne nameravajo. Resno pa premišlujejo o tem, vsaj tako poroča svetovno časopisje, da bo treba staviti Beogradu posamezne zahteve glede sodelovanja v zunanji politiki. Tito naj bi spravljal svojo zunanjo politiko v sklad z zunanjo politiko zahodnih držav, ne pa hodil svoja lastna pota.

Koliko je resnice na vsem tem pisanju je težko reči. Da pa je to vprašanje na dnevnem redu, dokazuje prihod našega poslanika v Beogradu George Allena v Washington.

Nekateri diplomati so mnenja, da ima Zahod za svojo gospodarsko in vojaško pomoč, ki jo daje Titu, pravico zahtevati tudi kake usluge. Po sodbi teh ljudi, naj bi bile te usluge za sedaj omejene na zunanje policično področje. Tako naj bi Tito kazal malo prijaznejši obraz Turkom in Grkom ter postal popustljivejši tudi v pogledu Trsta.

Znano je, da London že nekaj mesecev zahteva, da naj izvede Tito nekatere spremembe v svoji gospodarski politiki, če hoče dobiti od Zahoda še kako pomoč. Zastopstvo ZDA v Beogradu, ki skrbi za izvedbo pomoči s Titom, se je tej angleški zahtevi odločno upiralo. V zadnjem času pa je menda to zastopstvo spremenilo svoje stališče in sprejelo angleški predlog. Po tem načrtu Tito ne bi dobival več pomoči kar na splošno, ampak za te ali one točno določene namene.

Med zavezniki diplomati v Beogradu dozoreva prepričanje, da prihaja čas, ko bodo morale zahodne sile nekatera vprašanja, ki so za nje prav posebno važna, predložiti Titovi vladi in zahtevati od nje jasen odgovor.

Jasnost v pogledu Tita in njegovega stališča do Sovjetije in Zahoda zahtevajo posebno vojak. Ti ne morejo izdelati svojih načrtov, če ne vedo pri čem so. Zanimivo je, da so se zadnji teden vršile v Severni Italiji velike vojaške vaje zavezniki sil, ki naj bi pokazale možnosti obrambe tega področja, v slučaju vdora sovražne vojske iz vzhoda (Jugoslavije). Malo čudno izgleda tole zaveznitvo, če se moramo pripravljati tudi za take slučaje.

Na prvi pogled je morda res malo čudno, ob natančnejšem proučevanju pogodb, raznih izjav in govorov na eni kot drugi strani, pa postane to človeku lažje razumljivo.

Naše sodelovanje s Titom je sam državn tajnik Dean Acheson označil za "preračunano tveganje." Tita smo podprli v veri, da je njegov spor s Kremljem pristen. S tem smo hoteli dati poguma tudi drugim sovjetskimi satelitom. Nekateri državniiki so pa računali, celo da bo Titov razkol s Kremljem oslabil komunistični pritisk na demokratični svet v celoti, češ da bo titozem razkrojil komunizem na znotraj. Toda že dalj časa je o tem kaj malo slišati. Titozem kot bolezni komunizma je izginil z dnevnega reda.

Skoro bodo pretekla štiri leta od preloma med Beogradom in Moskvo, pa svet še vendar ni na jasnem ali je ta spor pristen ali je igra. Večina poznavalcev razmer je mnenja, da je prelom resničen in dokončen, so pa nekateri, ki o tem dvomijo. Ti so dobili v zadnjem času pomočnika v pogledu jugoslovanskem Titovem polkovniku Jakeliču, sodelavcu Peke Dapčevića. Ta mož trdi, da je ves spor gola komedija. Svoje trditve je podprl tudi z dokumenti, iz katerih je baje razvidno, da se je gen. Dapčević in še en član Politburoja Jugoslovanske komunistične partije sestal v bližini romunske meje z nekaterimi višjimi sovjetskimi častniki in izmenjal z njimi politične informacije ter sprejel od njih navodila iz Moskve za Tita. Jakelič je predložil celo tozadevne fotografije. Poročilo je samo na sebi gotovo zelo zanimivo, v koliko je pa zanesljivo, je pa seveda drugo vprašanje. Kdo ve, če ni ta "Titov polkovnik" kak kominformist in sovjetski agent. V zadnjih letih ni manjkalo takih primerov. Komunistični "begunci" z onstran železnega zastora so prihajali na Zahod — spomnimo se samo na sovjetskega polkovnika Tokajeva — pa se zopet vračali, ko so opravili svoj posel.

Eno je gotovo, to je potrdil tudi naš poslanik v Beogradu George V. Allen, Tito je komunist, prav tako je komunistična njegova vlada. Jugoslavija je komunistična država, v tem oziru moramo Titu verjeti.

Vrednost Titove vojske je dvomljiva, zato računajo zavezniki, da bodo morali v slučaju sovjetskega vdora v jugovzhodno Evropo, braniti ta prostor z italijanskimi, grškimi in turškimi četami. V zvezi s tem so bili verjetno tudi izvedli zadnje vojaške vaje v severni Italiji ob jugoslovansko-italijanski meji.

Zavezniki znova pretresajo položaj Tita in Jugoslavije. Razmišljajo, kako bi s čim manjšimi sredstvi dosegli na tem prostoru čim več koristi za sebe. Upajmo, da bodo pri

vsem tem jemali v poštev tudi koristi jugoslovanskih narodov. Le če bodo ti uživali svobodo in se v svoji državi res dobro počutili — kar danes ni slučaj — more Zahod računati na njihovo pomoč.

BESEDA IZ NARODA

Kako je sedaj s paketi?

Zelo različna so poročila glede tega, kaj morajo sedaj plačati v Jugoslaviji pri prejemu zavrtkov iz Amerike. Zlasti je v ospredju vprašanje, ali bo carina za kake pošiljke ali je ne bo. Tole bi mogli doslej ugotovljati.

1. Za vse zavrtke morajo ljudje plačati po 200 din, glede tega ni skoro izjeme in soglašajo vsa potrdila oz. pisma. Skoro redno pa vsaj v Ljubljani plačajo tudi še 80 din. Ali je to tudi carinska pristojbina ali je kaka lokalna davščina, doslej še ni bilo mogoče ugotoviti. Tako v Ljubljani stane vsak zavrtke prejemnika 280 din. S tem je treba računati, da ne bi pri zelo skromnih zavrtkih bilo to breme previsoko.

2. Glede "cerkvenih zavrtkov" (sveče in kadilo) so pa vsa poročila taka, da morajo plačati okoli 800 din ali nekaj malega preko. En prejemnik je v potrdilu razčlenil plačanih 805 din takole:

finančna taksa 200 din
carinska taksa 200 din
trošarina 175 din
trošarina 126 din
car. pregled 80 din
čekovna taksa 24 din

Ni razvidno, zakaj sta dve trošarini. Mogoče bo ena krajevna, ena republiška ali pa celo državna.

3. "Ljubljanski dnevnik" pa je objavil 27. febr. tele zanimivosti o carinjenju pošiljk. Ker to gotovo vsakogar zanima, moramo navajati v celoti. — "Uvedba začasne carinske tarife bo onemogočila špekulacijo z darilnimi paketi. — Zvezna vlada je pred kratkim sprejela uredbo o začasnih carinskih tarifih in navodilo za njeno izvajanje. Pobiranje carin za uvoženo blago se bo v kratkem začelo. Med razlogi, ki so narekovali uvedbo carin, je ilegalna trgovina, ki se je razvila na podlagi tako imenovanih darilnih paketov. Ti paketi so od 1. 1948 oproščeni carine. To ugodnost pa so začeli nekateri špekulantski elementi izrabljati. Nobena skrivnost ni več, da mnoge darilne pošiljke niso vsebovale življenjskih potrebščin, ampak trgovsko blago, ki gre na trgu dobro v denar. Skupna vrednost trgovskega blaga, ki je lani prispelo k nam v "darilni" paketih, znaša okrog milijardno dinarjev. Jasno je, da tu ni šlo za pošiljanje podarjenih stvari, ampak za dogovorjene trgovske manipulacije, ki so omogočale črno borzo in lep zaslužek brez dela. —

Pošiljke, ki vsebujejo osnovne predmete prehrane, ponošeno obleko in rabljene stvari za gospodinjstvo, bodo še naprej oproščene carine. Tudi omejitev pri takih pošiljkah ne bo. Carine bodo oproščene tudi darilne pošiljke, ki vsebujejo druge predmete v teži do pet kilogramov in v vrednosti do 10,000 din., namenjene izključno domačim potrebam prejemnikov. Tak paket brez carine bo lahko prejela družina enkrat na mesec. . . . Popust oz. oprostitev carine bo tudi pri pošiljkah, ki jih prejemajo družbene organizacije, socialne, zdravstvene in znanstvene ustanove." (Podčrtali mi.)

4. Iz tega je sedaj precej jasno, da osnovna hrana in ponošena obleka ne bosta imeli nobene omejitve in bodo vse pošiljke carine proste. Kaj spada med osnovno hrano? Moka, sladkor, riž, fižol, grah, mast, koruzna moka ali zdrob itd. Kava pa gotovo ne spada med osnovno hrano. Zato bo glede ka-

ve veljala omejitev, ki je dvojn: v teži do 5 kg in v vrednosti do 10,000 din. Kave bo torej smelo biti v zavrtku samo 5 kg. Kako računajo cene, to pa še ni znano. Če bi kavo računali preko 2,000 din za kg, potem je niti 5 kg. ne bi smelo biti v zavrtku. Upajmo pa, da carina ne bo računala verižniških cen, ki so se za take predmete uveljavile vsled pomanjkanjsa tega blaga. Upamo, da bo tudi pravilno tolmačenje, da se sme v meji do 5 kg in vrednosti do 10,000 din za vsak predmet poslati v istem zavrtku več predmetov. Vzemimo kava, poper, cimet in slično, vsak predmet zase v mejah do 5 kg oz. 10,000 din. Zaradi kontrole bodo seveda morali v bodoče voditi sezname o vseh prejemnikih zavrtkov in o tem, kdaj in koliko so prejeli vsak mesec, od blaga, ki ne spada med predmete osnovne prehrane ali med ponošeno obleko.

5. Koliko bodo pa tu in tam krajevne oblasti kršile te predpise in uveljavljale svojo samovoljo, svoje posebne predpise, o tem bomo gotovo imeli priložnosti slišati. Saj čisto vidimo, da zvezna vlada ali republiška vlada pokaže obraz reda in zakonitosti, krajevni ljudski odbor pa naredi nekaj čisto drugega — po svoje. Ne smemo pa misliti, da je to samovolja, ne to je vse po zaupnih navodilih, ki jih daje partija v tako imenovanih "direktivnih pismih." Zakon je za javnost in za lepo lice, direktivno pismo pa je za prakso in za pritisk na "reakcionarje, saboterje in verižnike."

Velik praznik za amer. katoliške Slovence

Girard, O. — V nedeljo 13. julija bo stopil oče ameriških Slovencev p. Kazimir Zakrajšek pred oltar kot zlatomašnik. Ta dan bo eden največjih v zgodovini slovenskega naroda v tej deželi. Da bo pa ta dan v resnici za nas ameriške Slovence narodni praznik, je dolžnost vseh zavednih katoliških Slovencev, da se udeležimo romanja v Lemont k naši materi Mariji. To bo največji dar, ki ga moremo dati zlatomašniku p. Zakrajšku.

Pol stoletja dela v vinogradu Gospodovem za blagor duš! Bila so grenka in s trnjem posuta pota, po katerih je naš jubilent hodil. Lahko rečem, da ni bilo misijonarja v zadnjih letih, ki bi toliko storil za ohranitev vere med nami kot on. Naša nebeška mati Marija Pomagaj ga je izbrala in ga poslala čez morje v najbolj vinarnih časih, da reši naš verni narod pred večno pogubo. Koliko je naš zlatomašnik pretrpel duševno in telesno, vesta samo Bog in on sam. Kot ustanovitelj nabožnega lista "Ave Marija" je zajezil poplavo protiverškega tiska in tako rešil večino naših družin pred izgubo največjega zaklada — katoliške vere. Da je vse to dosegel, je moral bojevati hud boj. Bojeval ga je in dosegel zmago s pomočjo Marije Pomagaj. Ona je bila, ki ga je branila pred sovražniki. V tem boju ga je pripeljala na prijazni griček v Lemont in mu navdahnila misel, naj ji tam postavi skromen dom, da bo svojim častilcem v njem delila dobroto. Naš jubilent se je podal na delo ter dosegel, da je bil zgrajen hram, kjer sedaj častimo Marijo Pomagaj, svojo zavetnico in Priprošnjico.

Kako težko je bilo to delo, ve on in njegovi sobratje, ki so o-

rali trdo ledino za ta skromni Marijin dom. Naj med njimi omenim p. Johna, tudi zlatomašnika. Postavili so v resnici skromen dom in ga posvetili, dobili smo ameriške Brezje, slovensko božjo pot v novi domovini. Lemont in romarska Marijina cerkev sta bila zgrajena Mariji v čast, ostala pa bosta tudi kot spomenik velike delavnosti zlatomašnika p. Kazimir Zakrajška.

Večina zlatomašnikovih nekdanjih nasprotnikov že počiva v črni zemlji in so že dali svoj obračun večnemu Sodniku, on se bo pa v nedeljo 13. julija pri svoji zlati daritvi zahvalil Bogu in Mariji Pomagaj za vse dobroto in blagoslov, ki ga je bil v svojem življenju in delu deležen. Mi se bomo z njim vred poklonili svoji nebeški Materi, ki bo ta dan svojim vernim častilcem posebno naklonjena.

Dragi prijatelj in veliki častilec Marije Pomagaj, ki tako lepo razlagate litanije Matere Božje, oprostite mi te vrstice. Naša želja je, da bi izšla Vaša zgodovinska knjiga, v kateri naj bi bilo popisano vse Vaše delovanje v tej deželi. Taka knjiga, bi bila najlepši dar nam in tudi onim v stari domovini. Naj bi taka knjiga skoro zagledala beli dan.

Dragi bratje in sestre, ne pozabite na ta dan. Poromajmo skupno v Lemont k Mariji Pomagaj na to zlatomašo, ki bo eden najpomembnejših dogodkov našega življenja v tej deželi. Bog z vami!

John Dolčič.

Edward L. Pucel, kandidat

Cleveland, O. — Kampanjski odbor, ki deluje v 20. kongresnem okraju nam sporoča, da je Edward L. Pucel kandidat za nominacijo v tem kongresnem okraju.

Mr. Edward L. Pucel je zelo dobro poznan v političnih in civilnih krogih mesta Clevelanda in okolice. Bil je od leta 1936 do 1948 mestni odbornik v Clevelandu, kjer si je ustvaril lep ugled. Bil je načelnik v raznih oddelkih za izboljšavo mesta ter vedno pripravljeno pomagati ljudem, ki so pomoči iskali. Poznan je bil v mestni zbornici po svoji neustrašnosti v borbi za pravice davkoplavevalcev.

Točasno je član državne komisije v določanju odškodnin ponesrečenim delavcem industrijskega državnega zavarovalniškega oddelka. Je solastnik male industrije takozvane Pucel Enterprises Inc. na 3746 Kelley Ave. Mr. Pucel je član centralnega odbora demokratske stranke v 20. kongresnem okraju in podpredsednik upravnega oddelka demokratske stranke v državi Ohio.

Za velike zasluge je bil do življenjsko imenovan za člana International Fire Fighters Union local št. 93. Bil je mnogo let aktiven v Teamsters Union in sedaj pripada k Smaller Business of America Inc. ter je član Board of Trustees of Goodrich House Settlement.

Izvršil je tečaj narodne obrambe v slučaju napada v področju ekonomije in industrije v Združenih državah.

Rojen je bil 9. junija 1907 v Clevelandu. Očetu je bilo ime

IZ SLOVENSKEGA PRIMORJA

GORISKE VESTI

Dva kulturna večera v Gorici. — Prvi je bil v sredo 12. marca. Privedilo ga je S.K.P.D. pod naslovom "Slovenska beseda." Pod spretnim vodstvom prof. Fileja

Frank in materi Magdalena, rojena Hoegler. Mr. Ed. Pucel se je poročil leta 1934 z Loretta Rita O'Donnell in v zakonu sta se rodili dekletki Loretta Ann in Rita Terese, ki pohajata v šolo katoliških institucij.

Edward Pucel obljubljuje, če bo v maju nominiran in v novembru za kongresnika izvoljen vso pažnjo in skrb za okraj, katerega bo zastopal. J. P.

Malo poročila o mohorskih knjigah

P. Bernard, New York

1. Ugotovili smo, da nam je bilo poslanih okoli 200 Večernic premano. To se pravi: 200 manj kot Koledarjev in doplačilne knjige.

2. To neprijetnost smo skušali urediti na ta način, da smo poiskali okoli 120 ljudi, ki po naši vednosti še niso bili naročeni na mohorske knjige. Trez smo poslali letošnje knjige brez Večernic in jih prosili: Sprejmite teh dvoje knjige in pošljite zanje, kar se vam zdi prav. Ob enem Vas pa lepo prosimo, da postanete naročnik za leto 1953 in takoj pošljete naročnino v znesku \$2.00.

3. Ob enem smo prejeli precej naročil zgolj na naš poziv v časopisju. To so taki, ki so seveda naročili vse tri knjige.

4. Tako se je zgodilo, da imamo ob času tega pisanja na rokah le že malo knjig. Bolj natančno: Kakih 35 "sets" po 3 knjige in kakih 75 po 2.

5. Za te knjige torej še išče mo naročnikov, da bo zaloga čimprej izpraznjena. "Cele" so še zmerom po 2.00, pomanjkljive — kolikor kdo hoče zanje dati, ko sta samo dve.

6. Iz gornjih točk je razvidno, da za razpečevanje letošnjih mohorskih knjig nismo več v velikih zadregah. Gre še kar dobro.

7. Od knjig, ki smo jih razposlali, jih je prilično malo prišlo nazaj. Ogromna večina je morala torej priti na pravi naslov in v roke pravih ljudi.

8. Na drugi strani moramo pa poudariti, da od velikega števila prejemnikov sploh še nimamo glasu. To bi bilo v redu, če bi nam šlo samo za letošnjo naročnino, ki jo je velika večina že lani plačala.

9. Toda gre nam — bolje rečeno: Mohorjevi v Celovcu — gre za to, da se čimprej nabere lepa svota naročnine za leto 1953. Želeti bi bilo, da sta pod streho čimprej — DVA TISOČAKA! Ker pa upamo, da bo imela med nami Mohorjeva za leto 1953 nad 2000 naročnikov, se to pravi, da moramo v doglednem času poslati v Celovec — ŠTIRI TISOČAKE!

10. Če seštejemo, kar smo doslej prejeli v denarju, pa moramo zapisati — na žalost! — da smo od tega še zelo daleč!

11. Zato je treba prositi: Tisti, ki ste dobili letošnje knjige in jih že lani plačali, pošljite čimprej naročnino za prihodnje leto! Sploh se ravnajte po navodilu, ki ste ga dobili v okrožnici p. Odila. Bila je priložena knjigam. Tudi na "dar" nikar čisto ne pozabite!

12. Končno pa: Vsi se potrudite, da se nam priglase še nadaljni naročniki za prejem knjig za leto 1953. Na vsak način moramo prihodnje leto imeti veliko več naročnikov kot letos. Kaj pravite?

Odgovor pošljite na naslov: Mohorjeva Družba c/o Liga KSA 238 East 19th Street New York 3, N. Y.

so nastopili pevski zbori iz Gorice, Pevme in Števerjana. Tudi naši solisti so se kakor vedno tudi ta večer izkazali. Predvsem nas je prijetno iznenadil s svojim krasnim glasom goriški baritonist Gorjan, katerega smo prvič slišali na našem odru. Njegovo izvajanje je občinstvo nagradilo s tolikim odobravanjem da je moral svojega "Mornarja" ponoviti. Nastopile so še najboljše goriške pianistke in violinisti. Na sporedu so bile tudi recitacije iz del naših primorskih pesnikov, sedanjih in preminulih. Večer je na splošno dobro uspel.

V soboto 15. marca je pa priredil Akademski klub "Gorica" svoj večer s pestrim sporedom: "Zemlja slovenska, nebeški cvet." Ne bomo pretiravali, če trdimo, da že dolgo ni bilo v Gorici tako umetniško dovršenega literarnega večera. Spominjal nas je na ono lepo akademijo, katere duša je bil č. g. prof. Renner in ki bo še dolgo ostala najlepšem spominu vsem, ki so se udeležili. Kljub tesnemu prostoru in raznim drugim pomanjkljivostim, ki so s tem v zvezi, pa so nam goriški akademiki pripravili res izredno doživljeno, ki se po izvajanju in dovršenosti lahko kosa z ono večerščastno akademijo v bogato opremljeni kino dvorani na Travniku. Mala dvorana na Plauti je videla ta večer zbrano vso goriško inteligenco, ki žal k drugim našim kulturnim večerom navadno ne prihaja. Režijo je vodil dr. Bregant, pevski zbor pa g. Doljak. Najbolj pa so spredale govorice dijakinje. Izredno posrečene barvane slike na platnu, so vile življenje v dela naših primorskih pisateljev in pesnikov od Gradnika in Kosovela do Lada Piščanca in Gregorčiča in najnovejših slovenskih pisateljev. Prikazala so nam lepoto naše zemlje, za katero so delali, se žrtvovali in umirali ti njeni najboljši sinovi.

Kot na božjo pot smo v duhu poromali po tej naši zemlji od sinjega Jadrana in belih kraških sten nad njim, preko šumelih borovcev in ograd, preko polj žita in ajde v tiho idilo zasneženih gor vse gori do Triglavca. Poslušali smo pesem Soče in Vipave, pesem bučnega Jadrana. Trpeli smo s to zemljo, s krvjo in solzami prepojeno, stokrat blagoslovljeno in stokrat blagoslovljeno in stokrat od tujcev prokletu. Zamislili smo se in spoznali, da je kljub temu njena lepota neizčrpna, kakor je neizčrpno bogastvo njene besede.

Hvalažni smo slovenskim akademikom, da so nam pripravili tako lep večer, ki nam bo vedno ostal v svetlem spominu.

Slovesen prihod škofa Ambrosija v Gorico. — V nedeljo 16. marca je Gorica slovesno sprejela svojega novega nadškofa. Krasen zgodnji pomladni dan je privabil v Gorico mnogo ljudi tudi iz okoliških vasi in bližnjih mest. Popoldne je škof prispel v slovesnem sprevedu iz Vidma, kjer je bil gost videmskega škofa. Na čelu spreveda so pridrveli v mesto vsi goriški "lambretisti" ki so v dveh strnjenih vrstah nudili res lep pogled. Za njim se je takoj v drugem svetu pripeljal goriški nadškof, ki je iz odprtega okna blagoslovljal množice ob poti, ki ga je burno pozdravljala. Za škofovim avtom, pa se je razvila nepregledna vrsta avtov iz Gorice, Vidma, Benetk, Trsta in drugih bližnjih mest. V škofijskem dvorcu je bil slovesen sprejem, nato je škof v slovesnem sprevedu in v škofovskih oblačilih ukoral v goriško stolnico. Veličasten je bil pogled na Rimsko ulico, po kateri se je vil spreved goriških katoliških organizacij od skavtov in Katoliške (Dalje na 3. strani.)

Dr. Josip Gruden

Zgodovina slovenskega naroda

Kamenita krogla je podrla grajski zid, ki je pod svojimi razvalinami pokopal klativiteza. Erazem je bil zadnji svojega rodu. — Iste vrste kakor Erazmov grad pri Postojni je bil tudi grad Luknja (Lueg) na Dolenskem in Landerska jama v beneški Sloveniji. V veliki landerski duplini je bila sicer že v 1. stoletju cerkva sv. Ivana Krstnika, a hkrati je služila tudi Slovincem kot zavetišče ob sovražnih napadih. Zato je imenujejo furlanski zgodopisci "slovensko trdnjavo."

Večina naših gradov je imela v poznejših stoletjih nemška imena. Vendar iz tega ne gre sklepati, da so bili vsi od tujcev zgrajeni. Nasprotno je lahko dokazati, da so imeli mnogi stari gradovi prvotno slovenska imena in slovenske posestnike. Na Štajerskem na pr. spominjajo na prvotne staroslovenske zgradbe: Ljubno (Leoben), Slovenji Gradec, Radgona (Ratigoyburg — Radogojev grad); na Kranjskem. Loka, Polhov gradec, Bled, Smednik, Kolovrat, Goriče, Škrljevo, Trebnje, Pusti gradec, Zavrhn; na Goriškem: Gorica, Ločnik, Prem, Vogrsko, Višnjevek; v Furlaniji: Belgrad, Černjev, Nebojse in še mnogo drugih.

Kakor je slovensko plemstvo izgubilo stik s svojim narodom, se vrglo po tuji nemški gospodi in se kmalu ponemčilo, tako so tudi gradovi pozneje dobili nemška imena.

Oglejmo si po tem splošnem opisu najznamenitejše gradove, ki se večkrat omenjajo v naši zgodovini.

Med najstarejše utrdbe je prištevat Blatograd (Moosburg) blizu Vrbskega jezera na Koroškem. Moral je obsegati več plosčij, ker se leta 888. že imenuje mesto. Okoli Blatograda je bilo široko močvirje, ki je varovalo prebivalce sovražnih napadov. Kralj Arnulf se je večkrat tu mudil, kar izpričujejo darilne listine, ki so bile izdane v Blatogradu leta 888. in 889. Še znamenitejši je Krnski grad bizu Gospe Svete, kjer je bila morda nekdanja stolica slovenskih knezov. Dandanes je Krnski grad vas, a pred tisoč leti je bilo malo urtjeno mestec, ki je obsegalo kraljevi grad in še nekaj drugih poslopij. Nekateri frankovski vladarji so tu imeli svoj dvor.

Ob Dravi, nasproti izliva reke Krke, je stal grad Kamen, kjer je bivala 1. 970. pobožna grofica Hildegarda, mati briksenškega škofa Alboina. Zapustila je svojemu sinu vso podedovano lastnino, a ta je velik del izročil briksenški cerkvi. Tako je tirolska škofija dobila obsežna posestva na Spodnjem Koroškem, ki so se izdatno pomnožila s posestvi na Kranjskem, ko je Alboin leta 1004. pridobil blejsko gospostvo.

Hildegarda je umrla v sluhu svetosti. V cerkvi sv. Lovrenca, kjer je bil njen grob, so se pozneje zgodila čudežna ozdravljenja in kmalu je ondi nastala sloveča božja pot. Akvilejski patriarh Bertold je v sled tega leta 1238. cerkev izvel iz oblasti kapiteljna v Dobrlivas; in jo neposredno podredil patriarhu.

Zgodaj se je pričel razvijati Beljak. V 9. stoletju je stal tukaj grad, ki je bil kraljeva last. Poleg njega je kmalu nastal dvor, kjer so se naselili kraljevi vojniki (ministeriali) in drugi grajski služabniki. Ko je cesar Oton II. leta 979. podaril Beljak briksenškemu škofu Alboinu, je bila ondi že cerkev sv. Jakoba, kjer je sedaj mestna župnija.

Ugodna lega na križišču trgovskih cest, ki so iz podonavskih pokrajin in zapadne Nemčije vodile skozi kanalsko dolino in Pontabelj v Italijo, je malo na-

selje kmalu dvignila. V začetku 11. stoletja (1007?) je prišel Beljak s Podkloštrov vred v posest bamberške škofije in že leta 1060. mu je cesar Henrik IV. podelil tržne pravice, sodno oblast, samoupravo, pravico kovati denar in pobirati mitnino. Hkrati je zagotovil vsem trgovcem, ki so potovali v Beljak in nazaj, varno pot. S tem je bil položen temelj poznejšemu razcvitanju Beljaka, ki je bil v srednjem veku najvažnejše trgovsko mesto na Koroškem.

Razum omenjenih gradov je Koroška zlasti izza 12. stoletja dobila še mnogo drugih posestev in stavb na svojih mnogostevilnih gričih in gorah. Naj omenim le nekatere z letnicami vred, ko se prvič imenujejo: Otravica (9. stoletje), Breže (860), Trebnje (1163), Grebinj (1160), Podklošter (1060).

Pokrajine v spodnještajerski marki, ob Dravi, Savinji in Savi, ki so bile na meji Madjarov in najbolj izpostavljene njihovim napadom, je bilo še posebno treba zavarovati z močnimi utrbami. Zato nahajamo tu že v 9. in 10. stoletju celo vrsto gradov, najvzhodnejša in najmočnejša postojanka je bil Ptuj, kjer se je že zgodaj v okrilju varnega gradu razvilo celo mesto.

S Ptujem je kmalu začel tekrovati Maribor (Marchburg — grad v marki). Ime samo naznanja začetek tega mesta. Bil je izprva močan grad v obrambo proti Madjarom, kjer so imeli mejni grofi svoj delež. Proti koncu 12. stoletja nahajamo tu majhen obzidan trg, ki se je vedno bolj razširjal in kmalu pridobil mestne pravice.

Posebno gosto nastavljeni so bili gradovi v savinjski pokrajini ali grofiji (pagus Šovne), ki se je raztezala od izirov Savinje do izliva Sotle, od Mirne na Kranjskem gori do Pohorja. Tu nahajamo že ob vznožju solčevskih planin star grad, ki je bil sezidan na temeljih staroslovenske utrdbe. Sedaj se imenuje Gornjigrad po nemškem imenu Oberburg; toda srednjeveško ime "Obremburg" bolj kaže na prvotni slovenski pomen (obrana ali abramba). Leta 1140. so grad spremenili v benediktinski samostan.

Južno od Gornjega grada, tam kjer Savinja pridene v celjsko kotlino, blizu Braslovč, se je dvigal na srednjevisokem griču Sovnek, dom plemičev sovneških in zibelka poznejših mogočnih celjskih grofov. Prvič se imenuje 1. 1130. Sovneški gospostvo so bili divji, bojoviti vitezi, ki so mnogo škode storili gornjegrajski opatiji in žičkemu kartuzijanskemu samostanu, pa tudi v duhu pokore radi popravili svoje krivice z dobrimi deli in pobožnimi ustanovami.

Friderick I. Sovneški je 1. 1335. pridobil Celje in si izprosil od cesarja Ludovika Bavarskega, da ga je povzdignil v grofovski stan in mu dal ime po novo pridobljenem posestvu. Tako so Sovneški gospostvo postali grofjski. Toda stari celjski grad je stal že več stoletij prej. Mejni grofi savinjski iz rodbine Seliče-Breže so že okoli leta 976. imeli tu svoj sedež. Ko je rodbina z blaženo Hemo leta 1045. izmrla, so prešla njihova posestva v tuje roke. Isti mejni grofi so imeli še več drugih gradov ob Savi, tako Rajhenburg (omenjen že 1. 895.), Kozje, Pilštanj; na sedanji kranjski strani pa Škreljevo pri St. Rupertu in Mokronog.

"V "kranjski marki" vzbuja naše zanimanje zlasti ljubljanski grad, s katerim je združen prvi početek sedanjega glavnega mesta dežele Kranjske. Zal, da imamo prav o tem kraju mnogo manj zanesljivih zgodovinskih

Iz Primorskega

(Nadaljevanje z 2. strani)

Akcije do Marijinih družb, Sirotišč, dolge vrste duhovnikov in semenišnikov. Zastave so plapolale v vetru v ozadju pa so se blesteli v večernem soncu še zasneženi hribi. Stolnica je bila premajhna, da bi sprejela vso velikansko množico. Večina je ostala zunaj cerkve in je po zvočnih sledila lepi slovesnosti. Po pozdravnih besedah je spregovoril sam nadškof in se gajen zahvalil za tako veličasten in prisrčen sprejem. Pozdravil je tudi slovenske vernike, ki so mu ravno tako pri srcu kot italijanski in do katerih je pokazal veliko razumevanje in sočutje, kadarkoli so v teh dneh prišli se mu pokloniti. Prepričani smo, da nam bo še nadalje ostal naklonjen in da bodo tedaj utihnili vsi, ki ga sedaj blatijo in po krivem obtožujejo.

TRŽAŠKE VESTI

Razveljavljena sodba bivšega fašista. (Demokracija 11 št. 7.) Fašistovski vrvak Bacchetti, ki je bil leta 1945. obsojen na smrt radi dokazanih zločinov pobja in drugih obtožb, je bil te dni izpuščen na prosto. Več poslanec je stavilo vprašanje na pravosodnega ministra, naj pojasni razloge tega ravnanja. Dobili so odgovor, da je bil Bacchetti krivično obsojen na smrt, kar je sedaj pravosodno ministrstvo ugotovilo po dokazih, ki jih je prejelo. To pojasnilo zveni kaj čudno na uho nas Slovincem, ki smo od fašizma utrpeli največje zločine in nečloveško preganjanje in bili pred "posebnim sodiščem za zaščito države" "priznani" kot zločinci in hudodelci. Pulj, Bazovica in Opčine predstavljajo tri morišča, tri svetla žarišča našega hrepenenja po svobodi in predstavljajo dovolj zgovoren dokaz fašističnih grozodejstev in naše Kalvarije. Vse to ne zganje vladujočih v Rimu niti danes, ko so bile razne take obsojbe že razveljavljene od pristojnih italijanskih sodišč. Sami si morajo zahtevati pregled

poročil, kakor o drugih mestih po Slovenskem. Gotovo je ljubljanski grad najstarejša točka Ljubljane. Ze Rimljani so utrdili to naravno središče dežele. (Dalje prihodnjič)

poročil, kakor o drugih mestih po Slovenskem. Gotovo je ljubljanski grad najstarejša točka Ljubljane. Ze Rimljani so utrdili to naravno središče dežele. (Dalje prihodnjič)

krivičnih obsodb in seveda tudi nositi visoke stroške za revizijski postopek. Bivšim fašistom pa, tudi tistim, ki so bili leta 1945 obsojeni na smrt, gre ministrstvo zelo na roko, kot se je izkazal prav v primeru Bacchetti.

Usoda naših dvoran. — Globoko nas je zadelo izzivalno vprašanje Renza Bassanija v "Giornale di Trieste," naj dokazemo, da smo kdaj dali naše dvorane v Trstu na razpolago za italijanske prireditve. Verjetno je Renzo Bassani v Trstu prav malo časa, sicer bi vedel, kaj se je zgodilo z našimi dvoranami in ne bi postavljaj tako neumnih vprašanj v obrambo prepovedi, da se ne daje dvorana hotela Excelsior na razpolago za slovenske independentistične prireditve. Naj ve, gospod Renzo Bassani, tržaški vodilni agent italijanske zavarovalne ustanove INA, lastnice hotela Excelsior, da smo imeli Slovinci ob prihodu Italije na naša tla po koncu prve svetovne vojne, preko sto prosvetnih organizacij z lastnim sedežem in potrebnimi prostori za družabne prireditve. Da bo vedel, kaj se je zgodilo s temi našimi dvoranami, mu svetujemo, naj si nabavi književno mojstrovino g. Risoba, bivšega urednika tržaškega "Piccola" "Il fascismo nella Venezia Giulia, dalle origini alla marcia su Roma" Naj pogleda naslovno stran te knjige, ki se nanaša z zločinskimi dejanjem požiga našega narodnega doma! Slična usoda je doletela tudi naše dvorane v Rojano, Barkovljah, Škednju in po vsej tržaški okolici in v mestu samem. Kaj naj še rečemo, da se gospodu Bassaniju opravičimo, ker mu ne moremo staviti na razpolago naših dvoran?

Matija Škerbec: CERKLJE PRI KRANJU med okupacijo in revolucijo

(Nadaljevanje)

To je bil velik kmet, pravi kula, kakor takim pravijo komunisti. Gorenjski gruntar, ki je bil ves ponosen in zaljubljen v svojo veliko kmetijo in dobro zemljo, rad pa bi bil nekaj pomenil in igral kako vlogo v jav-

nem življenju. Bolelo ga je, da je bil pri zadnjih občinskih volitvah izvoljen županom lepe cerkljanske občine manjši kmet Slemc Franc, na njega pa ni nihče mislil.

Svoj čas smo dobili v roke navodilo komunistične partije, ki je svojim agitatorjem in propagandistom naročala, naj skušajo predvsem pridobiti za sodelovanje domišljave pa neumne ljudi, ki smatrajo, da jih drugod zapostavljajo in pri drugih strankah ne dovolj upoštevajo. Komunisti so mojstri v tem, da lovijo neumne ribice na pravo vabo. Tudi Erzarja so vjeli na svoj trnek; upal je, da bo igral važno vlogo, ko pridejo partizani na oblast.

Ob prihodu nacistov na Gorenjsko je bil pod vplivom propagande tudi navdušen za Hitlerja in je bil imenovan v občinski svet od nemških oblasti.

Sin Stanko Erzar je bil bolj po materi in pod njenim vplivom. Nadarjenega dečka so dali v kranjsko gimnazijo, tam je stanoval v župnijskem dijaškem zavodu. Bil je skromen, dober dijak, primerno talentiran. Po maturi je odšel v semenišče in je imel leta 1940 novo mašo. Bil je odličan duhovnik. Prva njegova služba je bila v Stari Cerkvi pri Kočevju. Ko so Italijani zasedli Storo Cerkev, so nekatera dekleta "šmirala" — kot pravijo — z italijanskimi vojaki. Vneti in idealni kaplanje posvarila pokvarjena in lahkoživa dekleta, toda bil je ovaden Italijanom, ki so ga aretirali in nato obsodili na daljšo ječo, češ da je sovražno nastopal proti italijanski viteški vojski! Nekje blizu Rima je mladi duhovnik sredi med zločinci moral trpeti vse strahote italijanske ječe. Po kapitulaciji Italije se je vrnil v Slovenijo ves izčrpan.

L. 1949 so komunisti zaprli ali izgnali vse duhovnike v veliki župniji Ribnica, kjer so v mirni dobi pastirovali najmanj trije duhovniki. Tedaj je bil tja kot edini duhovnik nastavljen Erzar Stanko. Toda zagrizeni komunisti v Ribnici so na vsak način hoteli odstraniti tudi še tega duhovnika. Najprej so partiji zahtevali od njega, da mora z njimi sodeli-

vati, kar pa je značajni duhovnik odklonil. Zato so ga pričelkom l. 1950 zaprli v Kočevju. Tu so ga tako strahovito mučili, da so končno dobili od njega izjavo, da se odpoveduje svoji službi in da bo sodeloval s tajno policijo UDBO.

Ko je bil nato izpuščen iz ječe, se seveda ni smel več vrniti na svoje službeno mesto v Ribnico, niti ni smel sprejeti kake druge duhovniške službe, pač pa je moral na delo v neko tovarno v Mariboru. Ker ni izpolnil obljube in ni hotel tu ovajati svojih sodelavcev v tovarni, so ga ponovno aretirali in odvedli na prisilno delo v Litoštroj v Ljubljani, kjer je moral ves sestradan opravljati najtežja prisilna dela.

Po nekaj mesecih mučenja v Litoštroju so ga najbrž februarja 1951. nekoč odvedli in na potu nekje ustrelili. Komunisti so potem raztrosili govorico, da je hotel ubežati in da je bil na begu ustreljen. Nihče ne ve, kje je bil umorjen in ne kje je pokopan! V Cerkljah mu je zvonilo 22. julija 1951.

Ta mladi duhovnik je svaril svojega očeta in tudi svojega brata, toda zaman!

Stankov brat Lovrenc Erzar, ml. pa je bil očetovega značaja! Svoj čas je bil gojenec kmetijske šole na Grmu, kjer pa se je navzel le še večje domišljavosti. Izdajal se je za živinozdravnika in res po okolici zdravil živino. Komunistična propaganda ga je popolnoma osvojila, da je postal navdušen propagandist za O. F. Svoj živinozdravniški posel, ki mu je dovoljeval, da se je lahko mirno kretal po okolici, je izrabljaj pridno za propagando za partizane. Postal je terec in tako soodločal, kdo naj bo mobiliziran, izropan ali ubit.

Ko so komunisti sodili in obsodili v smrt živinozdravnika Liparja Franca iz Nasovč in njegovih šest tovarišev, so kasneje dobili domobranci v roke napisano smrtno obsodbo in na njej je bil podpisan kot sodnik tudi mladi Erzar Lovrenc. Nekateri sumijo, da je Erzar odgovoren, da so komunisti pobili kranjskega živinozdravnika Bedenka, dasi je držal z O. F. in njegovega naslednika in tudi Liparja zato, da bi on edini ostal kot živinozdravnik. — Koliko je na tem resnice, se seveda ne more dognati! Dejstvo pa je, da so bili tako vsi ti trije živinozdravniki od komunistov pobiti in da je za Liparja obsodbo sopolodpisal tudi Erzar.

Radi tega so kasneje domobranci v Cerkljah mladega Erzarja aretirali in so ga Nemci zaprli v Begunjah, toda ga že kmalu nato izpustili! Ko je šel iz Begunj proti domu, je srečal nekje pod Brezjami domobransko patrolo iz Cerklj. Fant je bil sedaj, ker so ga Nemci izpustili, tako predrzen, da je pričel na cesti zmerjati domobrance, ti so ga pa ustrelili.

Tako je Erzar izgubil svoja najstarejša sinova, eden je bil ubit od komunistov, drugi pa od domobrancev. Pa še se mož ni spametoval... Šele potem, ko so partizani prevzeli v deželni oblast in pričeli kmetom jemati zemljo, živino in pridelke, ko je moral s svojo vprežno živino sredi največjega dela na prisilno delo v Tržič, šele takrat se je najbrž tudi temu možu posvetilo, komu je pomagal do oblasti, da je pričel hoditi okrog ves pot in v sebe zaplopljen...

Pekel sodelavcev
Od ljudi, ki ne poznajo komunističnih idej in njihove taktike, kaj pogosto čujemo ugovor in smešno vprašanje:

"Zakaj pa se niste pridružili komunističnemu osvobodilnemu gibanju? Če bi bili sodelovali s komunisti, bi ne bilo toliko žrtev!"
Komunizem je vera v mate-

rializem, vera, ki taji duhovnega in osebnega Boga, duhovno dušo, posmrtno življenje, vera, kateri je bistveno sovražstvo do krščanstva, ki ga hoče popolnoma uničiti. Kakšni katoličani pa bi bili to, ki bi pomagali komunizmu uničevati katoliško vero in cerkev?!

Komunizem je po svojem bistvu totalitaren in nasilen, to se pravi, da hoče vse javno in privatno življenje urediti po svojem materialističnem svetovnem nazoru z nasiljem, ki ne dovoli nobene svobode nadnaravnih veri, ne svobode vesti, ne svobode mišljenja in ne svobode demokratičnega življenja! Ali naj bi pošteti in svobodoljubni Slovenci sami pomagali uničevati svobodo svojemu lastnemu narodu?!

Komunizem se pač poslužuje takozvanih koristnih budal, da potom teh pride do oblasti, ko pa je dosegel svoj cilj, so tudi koristna budala doigrala svojo vlogo in se morajo potem ali popolnoma podvreči komunizmu ali pa so kruto likvidirana brez usmiljenja in brez ozira na zasluge, ki so si jih stekla za zmago komunizma. (Dalje prihodnjič.)

Moški dobljo delo

Oskrbnik dobi delo

Potrebuje oskrbnika, da bi delal poln čas ali samo deloma. Delo se lahko izvrši zvečer, 5 dni na teden. Vprašajte pri

NORTH AMERICAN BANK CO.
15619 Waterloo Rd. (62)

Mesar dobi delo

Izkušeni mesar dobi delo, stalna plača za zanesljivega delavca. Vprašajte na 784 E. 152 St. (63)

DELAVCI
Dnevno in nočno delo
Plača od ure vsake starosti
The E. W. FERRY SCREW PRODUCTS, Inc.
Smith Rd. off Brookpark Rd. (X)

MALI OGLASI

Iz pisma iz Clevelanda:

7. marca 1952
"CHERNE HEALTH BATH,
6904 St. Clair Ave.,
Cleveland 3, Ohio

Videla sem pri družini L. Vašo zdravilno kopel in nočno delo, kako so vsi zadovoljni z njo. Spročite mi, kdaj jo dobim, da Vam pošljem ček za \$25.00."

Hvala Vam, Mrs. F., ker ste že medtem dobila kopel, prosim, povejte še drugim, kako služi dobro za prehlad, revmo in drugo.

Trgovina naprodaj

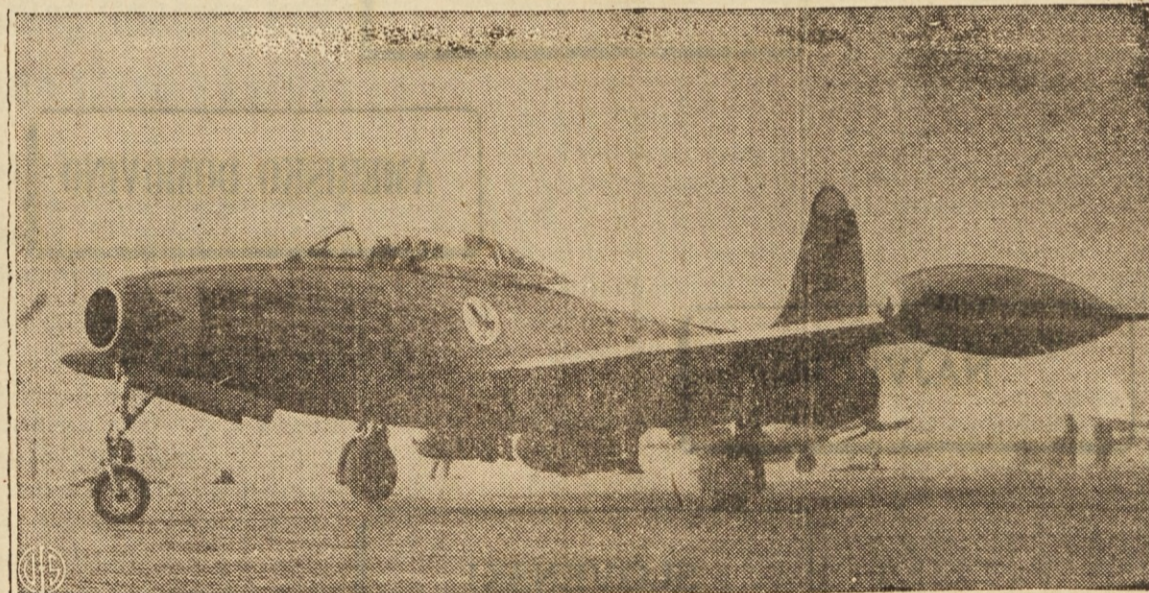
Proda se grocerija, ustanovljena 10 let, moderna oprema, dobra zaloga, v okolici E. 152 St. in Waterloo Rd.
Broker
EX 1-2889 TY 1-5986 (62)

Hiše naprodaj

2 hiši sta naprodaj v bližini cerkve sv. Vida, ena primerna za veliko družino in druga za majhno družino. Za podrobnosti pokličite HE 1-2783 po 6. uri. —(62)

Soba v najem

Dobi se spalna soba v najem. Dve postelji za dva fanta. Kdor se zanima naj vpraša pri Mrs. Cimperman, 729 E. 156 St., ali naj kliče LI 1-0151. —(62)

PREISKUŠENI BOREC — Tale F-84 Thunderjet ima za seboj 1,000 ur borbe. Letalo pripada 137 krilu našega lovškega letalstva in je bilo doslej na 536 poletih. "Miss Jacque" je prvo jet-letalo, ki je vzdržalo tako dolgo.

Roman o ljudeh, ki jih žejja po svobodi

Zgodba o globoki ljubezni dveh mladih ljudi, njunem gorečem idealizmu in samožrtvovanju za svobodo

"Ljudska pravica" in "Ljudska demokracija" razgaljeni v ostri luči satire.

Roman, ki ga čitajo povsod, kjer žive Slovenci v svobodi: v Severni in Južni Ameriki, v Avstraliji, Angliji, Franciji, Italiji, na Tržaškem, Goriškem in Koroškem, v Egiptu in celo v Siamu.

TE KNJIGE NE BI SMELO MANJKATI V NOBENI SLOVENSKEI NEKOMUNISTIČNI HIŠI!

Trdo vezan, 274 strani, z lepo naslovno sliko. Cena \$3.00. Denar pošljite z naročilom.

Naroča se pri:

AMERIŠKA DOMOVINA ali **TRIGLAV PUBLISHING**
6117 St. Clair Ave. 1107 E. 74 St.
Cleveland 3, O. Cleveland 3, O.

HENRIK SIENKIEWICZ:

Z ognjem in mečem

Vedel je, da je bil Skrzetuski človek kakor solza — cenil ga je torej in mu je bil hvaležen za vdanost.

Z radostjo je tudi izvedel, da se je njegov ljubljenec zaljubil v hčerko Vasilija Kurčevića, starega sluga Višniovieckih, čegar spomin je bil tem dražji, čim žalostnejši je bil.

"Ne iz nehvaležnosti do kneza," je rekel, "se nisem zanimal za deklico, a ker se varuhi niso pokazali v Lubnijah in ni bilo nobenih pritožb radi njih, sem mislil, da so pošteni. Ker si me pa ravnokar spomnil nanjo, se bom zanjo pobrigal kakor za lastno hčer."

Ko je Skrzetuski slišal to, se ni mogel načuditi dobroti tega gospoda, ki se je sam očital, da se ob navalu različnih poslov ni zavzel za usodbo tega otroka nekdanjega vojaka in dvorjana. Vtem je vstopil gospod Bihovec.

"Gospod," je rekel knez, "kar sem rekel, sem rekel: če hočeš, pojdeš, toda prosim te, stori to radi mene in odstopi posel Skrzetuskemu. On ima svoje posebne in dobre vzroke, da bi rad poslanstvo, a za te preskrbim drugačno nagrado."

"Milostivi knez," odvrne Bihovec, "velika je milost Vaše knežje milosti, da prepuščaš to, kar lahko zapoveš, moji volji; te milosti ne bi bil vreden, če bi je ne sprejel z najhvaležnejšim srcem."

"Zahvali prijatelja," je rekel knez, obrnivši se do Skrzetuskega, "ter pojdi in se pripravi na pot!"

Skrzetuski je res vroče zahvalil Bihovca, a za nekoliko ur pozneje je bil gotov. V Lubni-

jih mu je že davno bilo težko sedeti, a ta ekspedicija je ugaljala vsem njegovim željam. Najprej bo videl Heleno in potem — to je res — se mu bo treba od nje ločiti za daljši čas, toda baš tak čas je bil potreben, da se po tolikih nalivih pota utrde, da bodo mogli vozovi po njih. Prej bi kneginja in Helena ne mogli do Lubnij, Skrzetuski bi moral čakati v Lubnijah ali pa presedati v Rozlogih, kar bi bilo proti pogodbi s kneginjo in še več — bi vzbudilo v Bohunu sumnje. Popolnoma varna pred njegovimi namerami je Helena mogla biti šele v Lubnijah. Ker je torej morala ostati še dosti časa v Lubnijah, se je zdelo Skrzetuskemu najbolje, da odide, in jo ob vrnitvi odpelje ze pod obrambo kneževske vojske. Ko je namestnik vse to premislil, je hitel z odhodom, sprejel liste in instrukcije od kneza in od blagajnika denar ter se še pred nočjo odpravil na pot; spremjal ga je Rzedzian in štirideset semenov iz knežjega kosaškega prapora.

VII.

Bilo je že v drugi polovici marca. Trava je bujno poganjala, penskotipole so zacvetele, po stepi je zavrelo življenje. Idoč zarana na čelu svojih ljudi, je namestnik jahal kakor po morju, čigar gibke valove je zibal veter. In povsod polno veselja in pomladnih glasov, krikov, žvrgolenja, žvižganja, dleskanja, frotanja peruti, radostnega brečanja obadov: stepa zvenela kot lira, ki igra na njej roka božja. Nad glavami jezdecov jastrebi, tičoč nepremično v nebesni modrini, nalik obešeni križi, trikotniki divjih gosi, nizi jastrebov; na zemlji črede podivjanih konj: evo, leti čreda stepnih konj. Vidi se, kako režejo travo s prsmi, drve kakor burja in obstajajo kakor pribiti, obkoljujoč jezdece v polkrogu; njih grive so razpuščene, nozdri so razpete, oči podivjane! Rekel bi, da hočejo razteptati nepoklicane goste. Toda še trenutek in naglo sprhnejo in izginejo ravno tako hitro, kakor so pridrveli — samo trava šumi, le cveti migetajo! Topot je potihnil in znova se šliši le ptičje gostolenje. Na videz veselo, a nekako žalostno sredi te radosti, na videz šumno in vendar pusto — o, široko in prostrano!

S konjem tega ne dotebeš, z mislijo ne dosežeš — . . . vendar je mogoče to otožnost, to pustnjo, te stepe vzljubiti in s tesnobno dušo krožiti nad njimi, na njih mogilah počivati, njih glasove poslušati in odgovarjati.

Bilo je jutro. Velike kaplje so bleščale po travi in grmičevju, hladni vetrovi so prihajali in sušili zemljo, na kateri so stale po nevihtah široke kaluže, kakor razlita jezera, na solncu lesketajoč se. Namestnikovo spremstvo se je pomikalo polagoma, ker je bilo težko hiteti, ko so se konji mestoma pogrezali do kolen v mehki zemlji. A namestnik jim je nudil malo počitka po mogilnih grebenih, ker se mu je mudilo, da pozdravi in se posloviti. Nekako opoldne drugega dne, ko je prehodil kos gozda, je že zagledal mlino na veter v Rozlogih, razmetane po vzgorjih in bližnjih mogilah. Srce mu je bilo kakor kladivo. Nihče ga tam ne pričakuje, nihče ne ve, da pride; kaj pač pove ona, ko ga zazre? Glej, tu so že kočje sosedov, ki jih zakrivajo vrsti, zasajeni z

mladimi višnjami — dalje razstresena vas grajskih podložnikov in še dalje se vidi vodnjak na grajskem dvorišču. Namestnik je vzpel konja in se pognal v skoku in za njim spremljevalci; leteli so skozi vas z žvenketom in truščem. Tu intam je buhnil kmet iz kočje, pogledal, prekrižal se: "Ali so vrage ali niso vrage? Ali so Tatarji ali niso Tatarji?" Blato tako brizga izpod kopita, da še ne poznaš, kdo leti. In oni so medtem prihleteli do dvorišča in obstali pred zaprto brano.

"Hej! Kje je kdo? Odpri!" Hrušč in renčanje psov je priklicalo ljudi do dvora. Pridrveli so vsi prestrašeni do brane, misleč, da je morda napad.

"Kdo prihaja?" "Odpiraj!" "Knezov ni doma." "Odpri, poganski sin! Mi prihajamo od kneza iz Lubnij!" Družina je naposled spoznala Skrzetuskega.

"A to je vaša milost! Takoj, takoj!" Odprli so vrata in vtem je tudi sama kneginja stopila pred vrata in, prikrivši oči z roko, gledala na prišlece.

Skrzetuski je skočil s konja, se ji približal in rekel: "Milostiva, ali me ne poznate?" "Ah! to je gospod namestnik. Mislija sem, da je tatarski na-

pad. Klanjam se in prosim v sobe."

"Gotovo se čudiš, milostiva," — je rekel Skrzetuski, ko so že vstopili do srede — "da me vidiš v Rozlogih, in vendar nisem prelomil besede, ko me je sam knez poslal do Čehrina in še naprej. Velel mi je, naj se oglašim v Rozlogih in naj poprašam po vašem zdravju."

"Hvaležna sem njegovi knežji milosti, kakor tudi tebi, cenjeni gospod in dobrotnik. Ali nas misli kmalu spoditi z Rozlogov?"

"O tem sploh ne misli, ko ne ve, da vas je treba spoditi; a kar sem povedal, to se zgodi. Vi ostanete v Rozlogih, jaz imam svojega kruha dosti."

Ko je kneginja slišala to, se je takoj razvedrila in rekla: "Sedi, gospod, in bodi vesel, kakor sem jaz tebe vesela." "Ali je knežnja zdrava? Kje je?"

"Vem, da nisi prišel k meni, moj vitez. Zdrava je, zdrava; dekleta se je od te ljubezni še zdebela. Toda takoj jo pokličem, a tudi sama se malo preoblečem, ker me je sram, tako sprejemati goste."

Kneginja je namočila melemu sebi krilo iz pisanega katuna, povrhu kožuh in škornje iz telečjega usnja na nogah.

V tem trenutku pa je Helena, dasi nepozvana, pritekla v sobo, ker je izvedela od Tatarja Čehlija, kdo je prišel. Priletela je zasopla in krasna kakor višnja, skaro ni prišla do sape in samo oči so se je smejale od sreče in veselja. Skrzetuski je skočil k njej in ji poljuboval roki; ko pa se je kneginja diskretno odstranila, ji je poljuboval tudi usta, zakaj bil je strasten človek. Ona se tudi ni dosti branila, čuteč, da je zagospodovala nad njo slabost vsled sreče in radosti.

"A se te nisem nadejala," je

šepetala, mežikajoč s svojimi prekrasnimi očmi, "ali nikar tako ne poljubljam, ker se ne spodobim."

"Kako naj ne poljubljam," je odgovoril vitez, "ker med ni tako sladek kot so tvoja usta?" Misli sem že, da skoprim brez tebe, dokler me sam knez ni poslal semkaj."

"Torej knez ve?" "Povedal sem mu vse. In bil je vesel, spomnivši se kneza Vasila. Ej, najbrž si mi kaj zavidala, da še sveta za teboj ne vidim."

"Božja ljubezen je tako tvoje zaslepljenje."

"Ali pametuješ še oni omen, ki ga je storil sokol, ko je nama

Dekleta in žene:

Za fine in najnovije mode SPOMLADANSKE STERLING SUKNJE in SUTE DIREKTNO IZ TOVARNE po najnižjih cenah v Cleveland-u se obrnite z zaupanjem na

BENNO B. LEUSTIG-a
1034 Addison Rd.
ENdicott 1-3426

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO
(DR. KERNA)

je zopet v zalogi.

Po pošti stane \$3.25.

Dobite ga v potniški pisarni

AUGUST KOLLANDER
6411 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio
U. S. A.

vklekel skupaj roki? Poznalo se je, kaj je bilo namenjeno."

"Spominjam se . . ."

"Kako sem hodil v Lubnijah od tesnobe na Solonico, kako sem te videl prav živo, a ko sem iztegnil roko, tedaj si mi izginila! A sedaj si mi ne umakneš več, saj tako mislim, da nama že nič več ne pride na pot."

"Če se kaj zgodi, tedaj ne bo moja volja."

"Povej mi še enkrat, da me ljubiš."

Helena je povesila oči, a odvrnila resno in odločno:

"Kakor nikogar na svetu."
(Dalje prihodnjič)

Kupujte Victory bonde!

ZA VELIKO NOČ!

Kakor druga leta, tako imamo tudi sedaj polno zalogo doma soljenega in prekajenega mesa, kot šunke, želodce, klobase in plečeta.

Dovajamo na dom. Naročila sprejemamo in pošiljamo po pošti tudi izven mesta.

potrebujete: moko, sladkor, maslo, orehe (cele in jedra), bele rozine, med, jajca in vse vrste zelenjavo.

POLNA ZALOGA SVEZEGA MESA IN GROCERIJ PO ZMERNIH CENAH

HOLMES AVE. MARKET

15638 Holmes Ave. Cleveland 10, Ohio
Liberty 1-8139

VELIKONOČNA POSTREŽBA

ADRIA GIFT PARCEL

5099 STANLEY AVE. TEL. MO 2-4861
MAPLE HEIGHTS, OHIO

STANDARD POŠILJKE

ST. 2	\$8.50	ST. 24	\$12.90
20 lbs. riža		10 lbs. sladkorja	
20 lbs. spaghetti		10 lbs. zdroba (farina)	
		8 lbs. riža	
		5 lbs. mleka v prahu	
		2 lbs. čokolade	
		1 lb. kakao	
		1 lb. putra	
		1 lb. bonbonov	
		2 kom. marmelade	

POSEBNE POŠILJKE

100 lbs. RIŽA	\$16.00
100 lbs. SLADKORJA	\$16.00
100 lbs. BELE MOKE	\$10.75
100 lbs. SPAGHETTI	\$17.00
100 lbs. RIŽA	\$17.00
100 lbs. JECMENA (Barley)	\$16.00
Najboljši "SINGER" ŠIVALNI STROJ	\$150.00
PRVOVRSTNA KOLESA (Bicycle)	\$45.00
RADIO APARAT izvrstne nemške znamke "Schaub"	
220 volt, 5 cevi (tubes), vse valovne dolžine	\$60.00
Krasna URA BUDILKA z lepim usnjenim poklopcem	\$10.00
BRITEV (Razor), nemške znamke "Rostfrei" Solingen	\$ 4.00
ELEKTRIČNI LIKALNIK (Pegla)	\$11.00

PRI VSEH NAVEDENIH CENAH SO VKLJUČENI PREVOZNI STROŠKI DO ZADNJE POŠTE ALI ŽELEZNIŠKE POSTAJE PREJEMNIKA. VSE BLAGO JE PRVOVRSTNO. JAMČIMO ZA SLUŽAJNO DELNO ALI CELOTNO IZGUBO. PREJEMNIK PREJME POŠILJKO V NAJKRAJŠEM ROKU. PISMA, NAROČILA IN DENAR (Check, Money Order ali Cash) POŠILJTE NA GORNJI NASLOV.

Označite zadnjo železniško postajo in pošto. AKO ŽELITE POSEBEN PAKET, PIŠITE NAM. PIŠITE PO NAŠ OBŠIREN CENIK.

Ako želite predplačati 200 dinarjev pristojbine, dodajte vsakemu znesku 50c

Pozor! . . . Pozor!

Ako vaš avtomobil rabi kakega popravila, to je, da je treba popraviti ogrodje, fenderje ali prebarvati vaš avto, da bo zgedal kot nov, to se zaupno obrnite na slovensko podjetje

SUPERIOR BODY & PAINT CO.

6605 St. Clair Ave. Tel.: ENdicott 1-1633

ker vam prenovimo vaš avto, da ga boste veseli. Cene zmerne, postrežba točna in solidna.

FRANK CVELBAR, lastnik.

OBLAK MOVER

Naša specialnost je prevažati klavirje in ledenice. Delo garantirano in postrežba točna. Obrnite se z vsem zaupanjem do vašega starega znanca

JOHN OBLAK

1146 E. 61. St. HE 1-2730

NAROČITE SI

DNEVNIK

AMERISKO DOMOVINO

NAJVEČJI

SLOVENSKI

DNEVNIK

NAROČAJTE

TISKOVINE PRI

AMERISKI DOMOVINI

PREDNO POTUJETE

se oglasite pri SLAKU na vogalu Norwood in Glass, da Vaša očala natančno pregledamo, da jih boste na potovanju lahko rabili. Izdelujemo tudi sončna očala za rabo v bleščem soncu na krovu in v planinah. Imamo 16 let izkušnje, najmodernejša okvira, najboljša stekla. Leče brusimo sami na naših strojih. Prijazno odgovorimo na vsa vaša vprašanja v zadevi očal. Se pripravljamo. Bon Voyage!

V STARI DOMOVINI NE DOBITE AMERIŠKE BIFOKALE IN OKVIRE

DVA POGREBNA ZAVODA za zanesljivo izkušeno sočulno pogrebno postrežbo

po ceni, ki jo SAMI izberete pokličite

A. GRDINA & SONS
FUNERAL DIRECTORS
1400 E. 12th St. Cleveland 13, Ohio
Tel. 2-1000